

Bilecik Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormancılık Özel İhtisas Komisyonu Toplantı Raporu

25.04. 2013

Bilecik İl Genel Meclisi Toplantı Salonu

Bu raporun içeriği Özel İhtisas Komisyonu toplantılarında belirtilen görüş ve düşünceler ile oluşturulmuş olup Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

Bilecik Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormancılık Özel İhtisas Komisyonu Toplantı Raporu

Bursa Eskişehir Bilecik illerini kapsayan TR41 Bölgesi için 2014-2023 Dönemini kapsayan Bölge Planı Çalışmaları kapsamında iller özelinde ve sektörel bazda ihtisas komisyonları oluşturulması planlanmıştır. Kalkınma Bakanlığı tarafından Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'na verilen yetki ile başlatılan bölge planı çalışmaları ile birlikte, bütün bölge illerinde Sanayi; Turizm; Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormancılık; Çevre, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Sosyal Yapı, Mekânsal Gelişme ve Erişebilirlik alanlarında 6 ihtisas komisyonu oluşturulmuştur. İlgili alanlarda illerin ve bölgelerin 2023 vizyonu ele alınırken, ortaya konulan sorunların, oluşturulan strateji ve hedeflerin tüm bölgenin ortak ürünü olması amacıyla bölge paydaşlarının bu toplantılara en üst düzeyde katılım sağlaması hedeflenmiştir.

Metodoloji

Katılımcı bir Bölge Planı oluşturulması sürecinde son derece önemli bir görev üstleneceği düşünülen özel ihtisas komisyonları toplantıları temel olarak 3 oturum üzerinden gerçekleştirilmiştir. İlk oturumda, Ajans personeli tarafından bölge planı süreci ile ilgili katılımcılara bilgiler verilmiş; toplantıların amaç ve yöntemi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Daha sonra ilgili sektör kapsamında, dünya genelinde, ülke bazında, bölgesel ve il ölçeğinde yaşanan gelişmelerden bahsedilmiş, yine ajans personeli tarafından bölge planına altlık oluşturması için hazırlanmış olan sektörel mevcut durum analizlerinin kısa sunumları yapılmıştır. Sunumların akabinde, katılımcılardan il ve bölge genelindeki yaşanan ve önümüzdeki 10 yıllık süreçte yaşanması beklenen temel gelişme ve eğilimleri ortaya koymaları istenmiştir.

İlk oturumda ortaya konulan temel gelişme ve eğilimler ajans personeli tarafından sınıflandırılmış ve bir sonraki oturumda bu temel gelişme ve eğilimler "Güçlü-Zayıf-Fırsat-Tehdit" analizlerinde kullanılmıştır. Bir önceki oturumda yapılan sınıflandırma, bu oturumda ele alınan konuların daha odaklı ve stratejik olmasına ön ayak olduğu söylenebilir. "World Cafe" metodunun kullanıldığı **GZFT** analizlerinde, katılımcılar iki gruba ayrılmış olup, ilk aşamada birinci grubun ilin "**Güçlü** olduğu ve **Fırsat**larının bulunduğu" alanları ortaya konması istenmiştir. Paralel olarak diğer grubun da ilin "**Zayıf** olduğu ve mevcut olan **Tehditler**" kapsamında fikirlerini beyan etmesi beklenmiştir. Daha sonra bu iki grup yer değiştirerek aynı konuları bu sefer de farklı grupların çalışması istenmiştir. Ajans personeli, bir önceki grupta ortaya konulan hususlar hakkında yeni gruba bilgi vermiş ve yeni gruptan gelecek yeni fikirleri sunmaları istenmiştir. Bu şekilde bütün komisyon katılımcılarının her iki konu üzerinde görüşlerinin alındığı bir sistem oluşturulmuştur.

Toplantıların son oturumunda da, yine temel eğilim ve gelişmeler bağlamında güçlü-zayıf-fırsat ve tehditlerin de göz önüne alınarak gruplandırılan farklı iki kategori kapsamında, sektörel bazda önceliklerin, strateji ve hedeflerin belirlenmesi oluşturulmuştur. Toplantı katılımcılarından bu aşamada en az üç öncelik ve her ön altında en az iki strateji ortaya konması istenmiştir. Bu öncelikler ve stratejilerin -mümkün olduğunca- önceliklerin ve uygulama esaslarında önem arz eden hususların belirtilmesi istenmiş, stratejilerin gerçekleştirilmesi için var olan riskler ve gerekli olan şartların ortaya konulması ve yine ilgili konulara yönelik başarı göstergeleri, kurumsal-yasal ve mali çerçevenin katılımcılar tarafından çizilmesi istenmiştir. Bu oturumda "World Cafe" metodundan farklı olmak üzere belirlenen alanlarda katılımcılardan tecrübelerine göre gruplandırılmış ve bu kapsamda ortaya

konulan iki farklı kategoride oluşturulan iki grubun temel amaç ve hedefleri belirlemesi beklenmiştir. Daha sonra da diğer gruptan isteyen katılımcıların ilgili konular hakkında öncelik ve stratejiler ile ilgili olarak görüşlerini belirtmesi istenmiştir. Ajans personeli, yine bir önceki grup tarafından ortaya konulan temel amaç ve hedeflerin yeni gelen gruba sunumunu gerçekleştirmiş ve yeni gruptan gelen önerileri de eklenmiştir. Tam gün boyunca süren bu komisyon toplantıları sonucunda ilgili sektörlerle yönelik geniş kapsamlı bilgiler elde edilmiş olup, sektörlerle yönelik temel eğilimler, GZFT analizleri, temel amaç ve hedefler dışında bölge planının mevcut durum analizlerinde kullanılmak üzere önemli bilgi ve eğilimler de elde edilmiştir.

Bilecik Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormancılık Özel İhtisas Komisyonu Oturumları

1. Oturum (Temel Eğilimlerin Ortaya Konulması)

Bilecik Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormancılık Özel İhtisas Komisyonu toplantılarında, ajans personeli tarafından yapılan bölge planı süreci, ihtisas komisyonlarının amaçları, usul ve esasları ile ilgili sektör özelinde yapılan mevcut durum analizi sunumlarından sonra tüm katılımcılardan, beyin fırtınası yöntemi ile ilde ve bölgede son dönemde yaşanan ve önümüzdeki 10 yıl boyunca yaşanması beklenen temel gelişmeler ve eğilimler ile ilgili görüşlerinin ortaya konması istenmiştir. Bu kapsamda dile getirilen eğilimleri şu şekilde özetlemek mümkündür:

- Küçük işletmelerin birleşerek orta/ büyük işletmelere dönüşme gerekliliği,
- Üretilen ürünlerin gıda sektörünün taleplerine göre belirlenmesi,
- Hem kaliteli hem de daha fazla üretim yapılması,
- Güvenli gıda üretilmesi için gereken koşullardan olan temiz su ve toprağın Bilecik'te korunması,
- Fide yetiştiriciliğine önem verilmesi (gerek konvansiyonel tarım gerek organik tarım için) ve il dışı ticaretinin yapılması,
- Süs bitkileri fidancılığına önem verilmesi,
- Sebzeçilikte iyi tarım uygulamasının yapılması,
- İl içinde alt bölgelere göre tarım planlamasının yapılması,
- Örtü altı tarımına kalitenin artırılarak devam edilmesi ve alıcılar için tanıtımının yapılması,
- Üniversitelerin özellikle tarımdaki Ar-Ge çalışmalarına yoğunlaşması ve bu bilgiyi üreticilerle paylaşması,
- Üniversitelerde uygulamaya dönük bilgiyle daha donanımlı ziraat mühendisleri yetiştirilmesi ve buna uygun alanlarda istihdamının sağlanması,
- Tarım İl Müdürlüklerinde hastalık ve zararlılarla mücadeleyle ilgili birimlerin kurulması,
- Kırsal nüfusun yaşlanması,
- Tarımda istihdamda kadınların istihdamının artmasını sağlayacak önlemlerin alınması,
- İlaç kalıntılarının ölçümü gibi pahalı olan bir işlemin erişilebilir ve fiyat olarak başvurulabilir düzeye getirilmesi,
- Organik ürünlerin pazarlanmasının garantiye alınması için sözleşmeli organik tarım modelinin oluşturulması,
- Ormanların doğal organik ürünlerinden faydalanılmasının sağlanması,
- Arazi toplulaştırılmasının yapılması,
- Süt sağım sistemlerinin, hayvan barınaklarının modernize edilmesi, böylelikle süt veriminin artmasının sağlanması,

- Hayvan yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için gerek duyulan yem yetiştiriciliğine önem verilmesi gerekmekte,
- Tarımsal desteklemelerin genel desteklemeler olarak değil spesifik sektörlerde yapılması.

2. Oturum (Temel Eğilimler Kapsamında GZFT Analizi)

Toplantının bu bölümünde katılımcılardan, ilk oturumda ortaya konan temel eğilimlerin ajans tarafından sınıflandırılması ile oluşturulan ana başlıklar çerçevesinde Bilecik ili için tarım, tarıma dayalı sanayi ve ormancılık alanında güçlü ve zayıf yanları ile mevcut durumda ve ilerleyen dönemde karşılaşılabileceği fırsat ve tehditlere yönelik görüşlerin belirtilmesi istenmiştir.

İlk oturumda ortaya konan temel eğilimler ve gelişmeler sınıflandırıldığında şu ana başlıklar ortaya çıkmıştır:

1. **Gıda güvenliği / iyi tarım/organik tarım/örtü altı**
2. **Tarımsal örgütlenme/kooperatifçilik/ eğitim/ toplulaştırma /verimlilik /Ar-Ge**
3. **Kırsal kalkınma /sosyal yapı /göç /tarımda istihdam/ eğitim olanakları/ orman ürünleri**

Ortaya konan bu ana başlıklar çerçevesinde Bilecik iline ilişkin tarım, tarıma dayalı sanayi ve ormancılık alanındaki GZFT Analizi aşağıda yer almaktadır.

1-Gıda güvenliği / iyi tarım/organik tarım/örtü altı

A) **GÜÇLÜ YÖNLER**

- Tarıma dayalı sanayinin bulunması (süt işleme vb.),
- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu'nda Gıda Teknolojisi bölümü olması ve aktif olması,
- İklimin ve arazinin çeşitli bitki üretimi için arazi uygunluğunun iyi olması,
- Kullanılmayan nadas alanında farklı tarımsal faaliyetler yapılabilir mesela orman ürünlerinin desteklenmesi,
- Tarımsal faaliyetlerin tarımsal sanayiye yönlendirilmesi için Organize Sanayi Bölgesi (OSB)'nin olması avantaj olması,
- Sakarya Vadisi'nde yapılan örtü altı tarımı,
- Büyük pazarlara yakın olması,
- Tarımda çeşitli ve küçük alt bölgeler olması,
- Bilecik tarımsal ürünlerinin tanıtımı için faaliyetlerin olması Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu'nda Gıda Teknolojisi Bölümü'nün bu faaliyetler içinde olması (Örn, Gölpazarı kiraz tanıtımı),
- Makine ve ekipman sayısının iyi olması,
- Karlılığı düştüğünden daha az yapılıyor olmasına rağmen kültür balıkçılığı tecrübe birikiminin olması,
- Şerbetçiotunun sadece Bilecik'te yetişmesi,
- Şerbetçiotu pazarının talep açığı olduğundan daha fazla üretimi yapılabilecek bir bitkisel ürün olması,
- Topraksız tarım yapılması için seralardan yararlanılması,
- Hâlihazırda isim yapmış/markalaşmış tarımsal sanayi ürünlerinin olması (Örn. Pazaryeri helva ve bozası, Osmaneli ayva lokumu),
- Markalaşmaya aday tarım ürünlerinin olması (Örn. Boncuk fasulye)
- Bilecik ilinin eğitim düzeyinin iyi olması,
- Köylerin merkeze yakınlığından dolayı kırsal turizm için uygun olması (Bozcaarmut Göleti, Yenipazar Şelalesi),

- Yenipazar, basınçlı sulama sistemi kullanılarak üretilen silajlık mısır,
- Yenipazar ilçesi hayvancılık yönünden güçlü olması (günde on ton gibi süt üretimi yapılması),
- Ürün depolanması için diğer iller tarafından da kullanılan soğuk hava depolarının olması.

B) ZAYIF YÖNLER

- Toprak ve su analizlerinin yapılmaması (en yakın analiz yerlerinde)
- Çiftçinin tarım ilacı konusunda eğitim almamasından dolayı ürünlerde ilaç kalıntı çıkması,
- Üreticilerin Ar-Ge'ye öncelik vermemesi,
- Gıda güvenliği için analiz laboratuvarı olmaması,
- Pestisit ve tarım ilaçlarının bilinçsiz kullanılması, reçetesiz tarım ilacı kullanımı, bayi denetimlerinin eksikliği,
- Su kirliliği nedeniyle bazı bölgelerde toprakta nitrat sorunu olması,
- Gıda güvenliği eğitiminde tüketicinin bilinçsiz olması,
- Bitki çeşitliliği için adaptasyon denemelerinin eksikliği,
- Marmara bölgesi tümünde geçerli olmak üzere çeşitli ürünlerin çiftçilerin bilinçsizliği nedeniyle yanlış sezonda üretimi yapılması,
- Organik tarım konusunda çoğu çiftçide bilgi eksikliği var. Üretim, sertifikasyon, pazarlama aşamalarında nerelere başvuracağını bilmiyor
- Çiftçinin eğitim ve bilgi yetersizliği olması,
- Tarım gelirlerinin düşüklüğü nedeniyle kırsaldan göçün artışı,
- Üreticilerin bilinçsiz ilaç ve gübre kullanımı,
- İyi tarım uygulamalarının maliyetli olması.

C) FIRSATLAR

- Osmanlı şerbeti, ayva lokumu, nar lokumu, boncuk fasulye, alaca karpuz, şerbetçiotu ve benzeri ürünlerin ve türev ürünlerinin geliştirilmesi ve markalaşması,
- Osmanlı şerbetinin Bilecik şerbeti gibi ele alınması ve gıda sektöründe aroma olarak kullanılması,
- Şerbetçiotunun çay vb. diğer şekillerde tüketim biçimlerinin oluşturulması ve böylelikle tüketiminin artırılması,
- İlde aktif bir Üniversite ve Tarım İl Müdürlüğü'nün olması,
- Gezginci arıcılığın geliştirilebilir bir potansiyeli olması,
- Bölgede tarımsal sanayinin geliştirilmesiyle tarımsal üretimin artırılması,
- Sulama göletlerinin varlığı,
- İklim değişikliğinden dolayı oluşan sıcaklık artışından dolayı yeni ürünlerin denenme olanağı ve ürün çeşitliliğinin artırılması.

D) TEHDİTLER

- Süt sektörünün belli şirketler tarafından domine edilmesi,
- Süt sektöründe belirleyici unsurun fiyat olması (fiyat düştükçe üretimin düşmesi),
- Kaynağı bilinmeyen tohumların fidelerin kullanımından dolayı üretimde hastalık ve zararlıların oluşması,

- Hayvancılık için orta büyüklükteki işletmelerden çok büyük işletmelere desteklemelerin verilmesi ve bu nedenle küçük/orta büyüklükteki işletmelerin hayvancılık konusunda etkin olamaması,
- Küçük ve orta ölçekli işletmeler için faiz desteğinin yetersiz olması.
- Hayvansal ürünlerin ithalatı,
- Kullanım suyu ve toprağın kirlenmeye devam etmesi,
- Sakarya ve Göksu nehri kirliliğinin doğrudan ürüne işlemeden dolayı gıda güvenliğini tehdit etmesi ve ileride yeni yatırımcıların gelmesini engelleyecek bir unsur oluşturacak olması.

2-Tarımsal örgütlenme/kooperatifçilik/ eğitim/ toplulaştırma /verimlilik /Ar-Ge

A) GÜÇLÜ YÖNLER

- Bozüyük'te arazi toplulaştırmasının başlaması,
- Nicel olarak tarımsal örgütlenmenin (kooperatif, birlik ve oda sayısı) iyi olması,
- İlde şerbetçiotu gibi endemik bitkilerle ilgili tür çalışmasının yapılması,
- Tarımsal örgütlenme altyapısının oluşmuş olması (odalar, kooperatifler, birlikler),
- Lojistik merkezin kuruluyor olması,
- Süt ürünleri işleyen mandıraların olması,

B) ZAYIF YÖNLER

- Et kombinasyonu eksikliği,
- Tarımsal örgütlenmede halkın bilinç seviyesinin az olması,
- Toplulaştırmada çiftçilerin bilinç seviyesinin düşüklüğü,
- Örgütlenmeye dönük toplumsal korkunun tarımda örgütlenmeyi engellemesi,
- Örgütlenme kanununun yetersizliği (Örgüt yöneticilerinin sorumluluk ve yetkilerinin az olmasından dolayı örgütü sahiplenmemeleri ve örgütlerin mali olarak denetiminin olmayışı),
- Kooperatif kurulmasında teşvik olmaması,
- Kooperatifler kurulduktan sonra ortakların ilgisiz davranmaları,
- Kooperatif ve birliklerin dağınık yapısı ve belli bir sisteme bağlı olarak çalışmaması,
- Kooperatiflerin mali yapısının zayıf olması,
- Arazilerin parçalı olması nedeniyle üretim maliyetlerinin yüksek olması,
- Arazi toplulaştırması eksikliği,
- Arazi toplulaştırmalarının isteğe bağlı olması nedeniyle işlevsiz kalması,
- Tarımda desteklerin çok dağınık olması,
- Tarım kredi kooperatiflerinin yetkisinin fazlalığı ve bu kooperatiflere yapılacak düşük faizli kredi başvurusu için arazi/hayvan varlığı açısından asgari koşulların olması,
- Üretimin başından pazarlamaya kadar Ar-ge çalışmalarının yetersizliği,
- Hayvancılık yapan çiftçilerin uygulamalarla ilgili eğitim eksikliği ve buna karşı tarımsal danışmanlık verecek firmaların azlığı,
- Kooperatiflerde profesyonel teknik yönetici ve teknik kamu denetçisi olmaması,
- Kooperatiflerde proje takibi yapan teknik personelin bölgenin yerlisi olmaması,
- Kırsal kesimde kadınlar için istihdam olanaklarının azlığı,
- Gıda güvenliği için üniversite- sanayi işbirliğinin azlığı,
- Ziraat mühendislerinin mesleki saygınlığının azalması,
- Kırsal kesimde düzenli gelirin olmamasından dolayı tarım dışı sektörlerin tercih edilmesi,

- Laboratuvar ortamında hammadde kontrolünün yapılmaması,
- Üniversitenin laboratuvarının akredite olmamış olması ve halkın erişiminin olmayışı,
- Ziraat mühendislerinin sahada çalışma yapmalarının zorunlu olmaması ve alanlarında çalışmamları,
- Bilinçsiz, yanlış ve gereksiz makineleşme olması,
- Yetiştirilen ürünlerin pazarlanma sıkıntısının olması,
- Çiftçilerin organik tarım/iyi tarım gibi başvuru gerektiren konularda nereye nasıl başvuracakları konusunda bilgisiz olması,
- Toprak tahlilinin masraflı olması, ayrıca parçalı arazi var, arazi parçalı olunca da küçük alanlar için masraf verecek.
- Şerbetçi otu konusunda ne gibi potansiyel olduğu konusunda yetersizlik var. Üniversite ile çalışma olabilir.

C) FIRSATLAR

- Kırsalda nüfus azalıyor ancak uzun vadede kullanılmayan araziler satıldığında bir nesil sonra arazi toplulaştırmasına daha uygun hale gelebilmesi *(Bu saptama, bazı katılımcılar tarafından fırsattan çok tehdit olarak değerlendirildi)*
- Bozüyük ilçe tarımda bir Ar-Ge birimi olması,
- Pazarlama adına Bozüyük sebze üreticileri birliğinin olması,
- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi'nin bünyesinde Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi'nin açılmış olması.

D) TEHDİTLER

- Örgütlerin rekabet gücünün azlığı (Aracı firmaların, fiyat rekabetinde verdikleri yüksek fiyatla kooperatiflere göre daha rekabetçi olması),
- Toplulaştırılma gibi reformların yapılamaması nedeniyle üretimde verim kaybı tehdidi,
- Kooperatifçiliğin ve birliklerin dağınlığı nedeniyle çiftçiler için maliyetli olması (çiftçinin daha fazla destek almak adına çok sayıda birliğe üye olmasıyla bu maliyetin daha da artması),
- Çiftçinin önünde proje yapması için bürokrasi engeli olması.

3-Kırsal kalkınma /sosyal yapı /göç /tarımda istihdam/ eğitim olanakları/ orman ürünleri

A) GÜÇLÜ YÖNLER

- Zengin ormanlarında değerlendirilmeye uygun orman ürünlerinin ve endemik türlerin olması,
- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu'na bağlı Gıda İşleme Bölümü olması,
- Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi'nin bünyesinde Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi'nin açılmış olması,
- İlde proje yazma kültürünün oluşmaya başlamış olması ve projelerin yazılıyor olması (Örn. Tarımda çoban eğitim merkezi kurulması projesi AB'ye proje olarak sunuldu),
- Halk eğitim merkezlerinin kırsal kalkınma konusunda tecrübesi,
- Orman ürünleri istihsalinde Bozüyük'te kooperatifin altyapısının iyi olması,
- Balcılığa uygun ormanların varlığı.

B) ZAYIF YÖNLER

- Kırsal göçü durdurmak için gereken teşviklerin yetersizliği,
- Çiftçilerin ekonomik durumlarının kötü olması,
- Kadınların sosyal güvencesinin olmaması,
- Genç nüfusun azlığı,
- Köydeki okulların kapanması ve taşınmalı sisteme geçilmesiyle kırsaldaki yaşamın olumsuz yönde değişmesi,
- IPARD gibi kırsal kalkınma desteklerinin Bilecik'i kapsamaması.

C) FIRSATLAR

- Bilecik'te üniversite nüfusunun olması,
- Ulaşım imkânlarının iyi olmasından dolayı kent imkânlarından da faydalanılarak çiftçilik yapılabilmesi,
- Yaygın eğitimler yoluyla tarım eğitimi ve kırsal kalkınma yönünde eğitimler yapılması (Bilecik bezi dokuması gibi),
- Agro ve eko-turizme önem verilmesi,
- Boş orman arazilerinin uygun meyve ağaçları dikilerek değerlendirilmesi
- Orman ürünlerinin, sadece yerel halk tarafından tüketilmeyip ticarileştirilmesi.

D) TEHDİTLER

- Kırsal hayatın çekiciliğinin azalması,
- Kırdan kente göçün devam etmesiyle şehirlerde vasıfsız işgücünün artması, bu nedenle meslek edindirme için ayrılan bütçenin artma ihtiyacı,
- Yerel kültürel çeşitlerin dışarı göç nedeniyle kaybolması.

Toplantının son oturumunda, toplantı katılımcılarından önceki iki oturumda ele alınan konular üzerinde öncelik ve stratejiler geliştirilmesi beklenmiştir. Bunun için, katılımcılar katıldıkları kurumlar ve sektörlere göre iki gruba ayrılmış ve bu alanlarda öncelik ve stratejileri belirlemeleri istenmiştir.

Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormancılık konusunda belirlenen iki grup şu şekildedir:

1. **Gıda Güvenliği/İyi Tarım /Organik Tarım/Örtü altı**
2. **Tarımsal Örgütlenme/Verimlilik/Eğitim/Ar-Ge/Kırsal Kalkınma**

Daha sonra her bir grupla oluşturulan öncelik ve stratejiler, diğer grubun üyeleriyle paylaşılmış, onların da görüşlerine başvurularak öncelik ve stratejilere son hali verilmiştir.

Belirlenen gruplarda ortaya konulan öncelik ve stratejiler aşağıdadır:

Grup 1. Gıda Güvenliği/İyi Tarım /Organik Tarım/Örtü altı

Tematik Alan 1.

Öncelik 1. Gıda güvenliği için iyi tarım ve organik tarım yapılması

- Strateji 1** *İyi tarım ve organik tarım uygulamalarının sertifikasyon sürecinin desteklenmesi*
- Strateji 2** *Konuyla ilgili tecrübe ve bilgi paylaşımının ve pilot uygulamaların olması.*
- Strateji 3** *Laboratuvar akreditasyonu yapılması, mevcut laboratuvarların uygunluğunun ve kullanılabilirliğinin artırılması*
- Strateji 4** *Gıda güvenliği eğitimleri (üretici, çalışan ve tüketiciye yönelik eğitimler)*

Öncelik 2. Tarım ve kırsal kalkınma konusundaki desteklerin koordinasyonu ve entegrasyonu (Tarım Bakanlığı, BEBKA, TÜBİTAK vb.)

Strateji 1 *Kurumlar arası koordinasyon ve iletişimin sağlanması*

Öncelik 3. Organik tarım/iyi tarım pazarlama kanallarının geliştirilmesi

- Strateji 1** *Ürünler için depolama ve nakliye imkanlarının geliştirilmesi*
- Strateji 2** *Yerel pazarlama ağlarının ve büyük marketlerde pazarlama ağlarının geliştirilmesi*

Öncelik 4. Güvenli gıda için temiz toprağın ve temiz suyun korunması

- Strateji 1** *Sulama suyu kaynağı olarak kullanılan Göksu (Bursa'dan), Sakarya (Eskişehir'den) ve Karasu (Bozüyük ve Kütahya'dan) nehirlerinin kirlenmesinin önüne geçilmesi.*
- Strateji 2** *Belediyelerin atık su arıtma tesislerinin tamamlanması. (düzenli sanayilerde tesisler var)*
- Strateji 3** *Hayvan atıklarının işleneceği bir tesisin yapılması (toprak kirliliğine karşı)*
- Strateji 4** *Tarım ilaçlarının kontrollü satışı, kontrollü kullanımı ve bunun denetiminin sağlanması.*
- Strateji 5** *Bitki besleme ve bitki koruma ürünleriyle ilgili çiftçi eğitiminin sağlanması*
- Strateji 6** *Üretim aşamasında sağlıklı tohum, fide ve fidan kullanımının teşviki*

- Strateji 7** *Biyolojik mücadele yöntemlerinin teşvik edilmesi*
- Strateji 8** *Tüketici örgütlerinin güvenli gıda konusunda örgütlenmesi.*

Öncelik 5. Seracılığın dört mevsim yapılması için gerekli fizibilitenin yapılması

- Strateji 1** *Ucuz kış ısıtmasının sağlanması (örn. Güneş panelleri)*

Öncelik 6. Organik hayvancılığın teşviki (bu toprağın doğallığına ve korunmasına da katkı sağlayan)

- Strateji 1** *Desteklerin geleneksel tarıma göre daha cazip olması,*

Grup 2. Tarımsal Örgütlenme/Verimlilik/Eğitim/Ar-Ge/Kırsal Kalkınma

Tematik Alan 1. Tarımsal Örgütlenme

Öncelik 1. Tarımsal örgütlenmenin geliştirilmesi

- Strateji 1** *Kamu kurumlarının kurulan kooperatif ve birliklerin sürdürülebilirliğini desteklemesi*
- Strateji 2** *Örgütlenme konusunda üreticilerin uzun dönem kazançlarına yönelik bilinçlendirme yapılması*
- Strateji 3** *Kooperatiflerin profesyonel yöneticiler tarafından yönetilmesi amacıyla gerekli idari düzenlemelerin yapılması (Yöneticisinin ücretinin finansmanının kamu eliyle karşılanarak cazip hale getirilmesi için idari düzenlemelerin yapılması)*
- Strateji 4** *Yaş meyve ve sebzenin borsasının kurulması*

Tematik Alan 1. Pazarlama

Öncelik 1. Tarımsal ürünlerin pazarlanmasının geliştirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi

- Strateji 1** *Üretici ile tüketici arasındaki araçların minimum sayıya indirilmesinin sağlanması/bu süreçteki koşulların net olarak konulması, kar oranlarının denetlenmesi*
- Strateji 2** *Araçların yeterli denetimi sağlanarak birlik ve kooperatifler karşısında yarattığı haksız rekabetin ortadan kaldırılması*
- Strateji 3** *Ürünlerin pazarlanmasının kolaylaştırılması için ulaşım imkânlarının güçlendirilmesinin sağlanması*
- Strateji 4** *Pazarlama merkezleri kurulması, müşterinin birlikleri birarada bulabileceği ve ürüne kolaylıkla ulaşabileceği noktaların kurulması*

Strateji 5 Pazarlamada rekabet üstünlüğü sağlayan ürünlerin üretim sürecinin iyileştirilmesine yönelik kooperatiflerin sorumluluk almasının sağlanması, köylülerin birlik halinde uygulamaları sahiplenmesi

Tematik Alan 2. Verimlilik

Öncelik 1. Tarımda verimliliğin artırılması

Strateji 1 Meyvecilikte bodur yetiştiriciliğin ve pazara hitap eden ürünlerin ön plana çıkarılması

Strateji 2 Uluslararası pazar değeri olan ürünlerin öne çıkarılması

Strateji 3 Meyvecilikte yeşil gübrelemeye önem verilmesinin sağlanması

Strateji 4 Arazi toplulaştırılmasının sağlanarak girdi maliyetlerinin düşürülmesinin sağlanması

Strateji 5 Bitkisel üretimde adaptasyon çalışması yapılmamış ürünlerin alana sokulmasının yasaklanması, deneme yanılma yöntemiyle dikimin yasaklanması

Strateji 6 Üretim planlanması yerel düzeyde yapılması, mevcut durumda tarım arazilerinin takibi yapılıyor ama üreticinin başıboş bırakılmasının önlenmesi

Strateji 7 Yeşil gübreleme yapıldığında arazinin yıl boş kalmasının gerekmesi nedeniyle arazinin boş kaldığı dönemde ekeceği ürün için destek verilmesi lazım

Tematik Alan 3. Eğitim

Öncelik 1. Tarımda eğitimin geliştirilmesi

Strateji 1 Gerçek çiftçilerin bulunarak, köylü-çiftçi ayrımının yapılarak eğitimlerin bu kapsamda örgütlenmesi

Strateji 2 Üretim metotlarının yenileştirilmesi amacıyla pilot bölge belirlenmesi, bu konuda eğitimlerin üniversitelerce belirlenmesi

Strateji 3 Ortaöğretimde tarım uygulamalarına yönelik müfredatın oluşturulması, yükseköğretimde ziraat mühendisinin idareci değil çiftçi olacağı bilinciyle yetiştirilmesi

Strateji 4 Eğitimin bedelli olması, fidenin çiftçiye bedelsiz verilmemesi, etkin olmayan teşviklerin kaldırılması

Strateji 5 Kadın çiftçilere yönelik eğitim programlarının uygulanması

Tematik Alan 4. AR-GE

Öncelik 1. Tarımda Ar-Ge faaliyetlerinin geliştirilmesi

Strateji 1 Gen bankası ve tohum ıslahı çalışmalarının artırılması

Strateji 2 Üniversite bünyesinde bitkisel üretim ve hayvancılık sektörünün ihtiyaçlarına cevap verebilen laboratuvar- test merkezi kurulması

Strateji 3 *Bilecik'in tarımsal ürün çeşitliliğinin ortaya çıkarılması amacıyla araştırmalar yapılması*

Strateji 4 *Endemik bitki potansiyelinin belirlenmesi*

Tematik Alan 5. Kırsal Kalkınma

Öncelik 1. Kırsal kalkınmayı sağlayacak tedbirlerin alınması

Strateji 1 *Agro ve eko-turizm konusunda tanıtımın artırılması ve göçün önlenmesi*

Strateji 2 *Kırsal bölgelere ulaşımın ve sosyal olanakların iyileştirilmesi*

Strateji 3 *Göçü engelleyici sosyal politikaların uygulanması (SGK priminin ödenmesi)*

Strateji 4 *Üretime yönelik girdi maliyetlerini azaltıcı desteklerin getirilmesi*

Strateji 5 *Yatırım projelerinde kırsal bölgelerin öncelikli hale getirilmesi, Tarım Bakanlığı'nın desteklediği projelerin kırsal bölgelerde yapılmasının cazip hale getirilmesi*

Strateji 6 *Kırsal bölgelerde uygun olan alanlarda yenilenebilir enerji kaynaklarının (biyogaz, güneş enerjisi) yaygınlaştırılması*

Değerlendirme

2014-2023 TR41 Bölge Planı hazırlık sürecinde oluşturulan ihtisas komisyonları toplantılarının üçüncüsü olan Bilecik İli Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormanlık Özel İhtisas Komisyonu toplantısında ilin konuyla ilgili stratejik paydaşları ve üniversite öğretim üyeleri bir araya gelmiştir. 2023 yılına dönük olarak konu çerçevesinde Bilecik ili için güçlü, zayıf yönleri ve fırsat-tehditleri ortaya koymuşlar, ana başlıklar altında da il için öncelik ve strateji önerilerini sunmuşlardır.

Sıralanan öncelik ve stratejiler Bölge Planı 2023 için altlık oluşturulmasında değerlendirilecektir. Verimli geçtiği katılımcılar tarafından dile getirilen toplantının devamı katılımcılar tarafından talep edilmektedir.

EK 1 – Bilecik Tarım, Tarıma Dayalı Sanayi ve Ormanlık Özel İhtisas Komisyonu Katılımcı Listesi

Aşağıda isimleri belirtilen sektör temsilcileri Özel İhtisas Komisyonu Üyesi sıfatıyla toplantıya katılarak görüş, tespit ve önerileriyle komisyon çalışmasına katkıda bulunmuşlardır. Toplantıda Bilecik ili tarım, tarıma dayalı sanayi ve ormanlık sektörlerinde beklenen eğilimler, tespit edilen güçlü ve zayıf yönler, fırsat ve tehditler ile öncelik ve stratejiler BEBKA tarafından kaydedilip derlenmiş olup ifadelerin içeriği katılımcıların bakış açısını yansıtmaktadır.

Katılımcı Adı		Kurum
Gülçin	AKGÖREN	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Pazaryeri Meslek Yüksek Okulu
Hüseyin	AKKAYA	Yenipazar Kırmızı Et Üreticileri Birliği
Oktay	AYATAY	Bilecik Orman İşletme Müdürlüğü
Mehmet	COŞKUN	TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Bilecik Şubesi
İ. Alparslan	DANKAZ	Bilecik İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Yrd. Doç. Dr. Alper Kürşat	DEMİRKAYA	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu - Gıda Teknolojisi
Orhan	ERGÜL	Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası
Mehmet	GÜL	Pazaryeri Ziraat Odası
Mesut	KAPLAN	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu - Gıda Teknolojisi
Orhan	KARALAR	Bozüyük İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Ali	KUTLU	Bilecik Merkez Halk Eğitim Merkezi
Temel	LEVENT	Bilecik İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Ali	ŞAHİN	Gölpazarı Ziraat Odası
Ali	ÜNAL	Bilecik Süt Üreticileri Birliği
Bülent	ÜNVER	Osmaneli Ziraat Odası
Nurcan	YARDIMCI	Bilecik Ziraat Odası
İrem	YAZICI	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Pazaryeri Meslek Yüksek Okulu
Mustafa	YILDIRIM	Yenipazar Ziraat Odası Bilecik İli Kırmızı Et Üreticileri Birliği

Not: Katılımcılar soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.